

Justaj lingvorajtoj: Socia kontrakto kaj konstitucia ekonomiko

BENGT-ARNE WICKSTRÖM

LABORDOKUMENTO N-RO 20-9

REAL

Esplorgrupo «Ekonomiko, politikanalizo kaj lingvo»

Justaj lingvorajtoj: Socia kontrakto kaj konstitucia ekonomiko*

BENGT-ARNE WICKSTRÖM[†]

Resumo

. Lingvorajtoj por malplimulto rezultas de lingvopolitiko. Ĉiu ero de lingvopolitiko, ekzemple dulingvaj stratŝildoj en iu urbo, povas esti analizata kiel publika projekto. Tia politikero estas efika, se la utilo de la mezuro por la profitantoj de ĝi superas aŭ egalas al la kostoj de ĝia realigo. Egalvaloreco aliflanke signifas ke ĉiu homo havu la saman rajton uzi sian elektitan lingvon en iu ajn situacio kiel ĉiu alia individuo. Tio pro tro altaj kostoj ofte ne eblas kaj oni devas trovi kompromison inter efikeco kaj egaleco. Justa politiko estas difinita kiel tia kompromiso farita laŭ kelkaj ĝenerale akceptitaj kriterioj.

En tiu ĉi artikolo ni analizas tiun kompromison uzante la metodojn de konstitucia ekonomiko. Post mallonga revuo de tiuj metodoj aplikataj al lingvopolitiko ni ilustras la analizon per kelkaj ekzemploj. Ni demandas, kio estas justa decido pri dulingvaj stratŝildoj kaj pri konstruado de teatro por minoritata lingvo. Ni montras, ke depende de la grandeco de malplimulto kaj de la kostoj de la politiko ni povas disdividi la analizon en tri tipojn. Du tipoj kondukas al klara eldiro pri justeco de la proponita politiko, kaj unu tipo rilatigas la difinon de justa politiko al la preferoj de la individuoj rilate riskon.

Abstract

Language rights are the result of language policy. Every policy measure, for example bilingual street signs in cities, can be analyzed as a public project. Such a policy measure is efficient if the utility of the measure for the beneficiaries exceeds or is equal to the costs of provision. On the other hand, equity is defined by the condition that each individual have the same right as every other individual to use their chosen language in any situation. Due to too high costs, this is often impossible, and one has to find a compromise between efficiency and equity. A just policy is defined as such a compromise reached according to some generally acceptable criteria.

In this essay, we analyze this trade-off through the methodology of constitutional economics. After a brief discussion of the application of these methods to language policy, we

*Mi dankas al Federico Gobbo pro multaj konstruktivaj sugestoj, kiuj klare helpis plibonigi la artikolon.

[†]Andrássy-Universität Budapest
Esplorgrupo «Ekonomiko, politikanalizo kaj lingvo» (REAL)
Retadreso: bengt-arne.wickstroem@andrassyuni.hu

illustrate the analysis with some examples. We ask what is the just decision in the case of bilingual street signs and about the construction of a theater for minority-language performances. We show that depending upon the size of a minority and of the costs of the policy we can divide the analysis into three types. Two types lead to clear statements about the justice of the proposed policy, and one type relates the definition of a just policy to the preferences of individuals for risk taking.

Tiu ĉi artikolo aperis kiel:

WICKSTRÖM, Bengt-Arne (2020). «Justaj lingvorajtoj: Socia kontrakto kaj konstitucia ekonomiko». En: *Rolo de lingvoj en interkultura komunikado / Role of languages in intercultural communication / Rola języków w komunikacji międzykulturowej*. Redaktis Ilona KOUTNY, Ida STRIA & Michael FARRIS. Poznań: Wydawnictwo Rys: 191–205. ISBN: 978-83-66666-28-3. DOI: [10.48226/978-83-66666-28-3](https://doi.org/10.48226/978-83-66666-28-3).